

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหาร

ส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

The Participation of People in Making the Development Plan of Nong KoSub-District Administrative Organization, Borabue District, MahaSarakham Province

ถนอม คำยา¹ ยุภาพร ยูภาศ²และเสาสลักษณ์ โกศลกิตติอำพร³

Thanom Khauya¹ Yupaporn Yupas² and Sauwalak Kosolkittiamporn³

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Public Administration, Faculty Of Political Science And Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail : Thanom@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.85โดยนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กรณีเพศ ใช้สถิติ t - test กรณี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F - test (One - Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าพบความแตกต่างกัน ผู้ศึกษาจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยจะทำการทดสอบรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา รองลงมา ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำบัญชีงบประมาณรายจ่าย และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า เพศ และอายุไม่มีความคิดเห็นแตกต่าง สำหรับระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ

จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก โดยเรียงลำดับจากความความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามประเมินผล (f=50) รองลงมา ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย (f=40) ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ (f=30) ด้านการกำหนดปัญหา (f=35) ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา (f=20) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม;แผนพัฒนา

ABSTRACT

The objectives of the research were to investigate the participation of people in making the development plan of Nong Ko Sub-District Administrative Organization, Borabue District, MahaSarakhm Province, to compare the public participation in in making the development plan regarding gender, age, educational background, occupation and village, and to find useful suggestions for the participation in making the development plan. The samples were 363 people who were 18 years old and more in the areas of Nong Ko Sub-District Administrative Organization, Borabue District, MahaSarakhm Province. The instrument was a rating-scale questionnaire with a .85 reliability index. The data was analyzed by computer program. The statistics used were the percentage, mean and standard deviation. T- test and F - test (One - Way ANOVA) were used for hypothesis testing at the .05 level of the statistical significance, and Scheffe' method was used to compare of the differences.

Results of the research were as follows: (1)The findings showed that the overall participation of people in making the development plan of Nong Ko Sub-District Administrative Organization, Borabue District, MahaSarakhm Province was at moderate level. Five moderately rated items of the participation were checking content of the development plan, identifying problems, making project plans , making the development plan for budget, and evaluationrespectively. (2)The findings indicated that the overall opinion of the people toward the participation in making the development plan of Nong Ko Sub-District Administrative Organization regarding the different genders and ages was not different at the .05 level of the statistical significance. Whereas, the opinion of the people toward the participation in making the development plan of NongKo Sub-District Administrative Organization regardingthe different educational backgrounds, occupation and villages was different at the .05 level of the statistical significance., and (3)Regarding the suggestions, the findings showed that five frequent suggestions for the public participation wereevaluation (f=50),making the development plan for budget (f=40), making project plans (f=35), identifying problems (f=30) and checking content of the development plan (f=20).

Keyword: Participation; Development Plan

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทยนั้นมีการปกครองแบบท้องถิ่น 2 แบบ คือ 1) การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จำนวน 2 แห่ง คือ กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา 2) การปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นการบริหารราชการที่จะต้องกระจายอำนาจ เพื่อให้ท้องถิ่นได้สามารถช่วยเหลือตนเอง คือ ให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางเพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดี การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้แนวทางในการที่จะพัฒนานำทรัพยากรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นของตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบเป็นเจ้าของ มีสิทธิ มีเสียง และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อันจะส่งผลให้เกิดความต้องการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น [1]

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินงานและบริหารงานเป็นไปตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ตามที่มีกฎหมายที่กระตุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้จักกับผิดชอบต่อประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน [2] จึงอาจจะกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่มีการกระจายอำนาจให้กับหน่วยปกครองพื้นฐานของประเทศไทยอย่างแท้จริง อันเป็นการสนองนโยบายการกระจายอำนาจ สู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารแก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถบริหารพัฒนางาน แก้ไขปัญหาพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ และมีอิสระในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นตามขอบข่ายกฎหมายกำหนด [3] นอกจากนั้นแล้วการจัดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นเครื่องมือ หรือกระบวนการในการจัดการอันหนึ่งและเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้้องค์การ

บริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งมีความสามารถในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีความเจริญก้าวหน้า มีความสามารถรับใช้ประชาชนในการอำนวยความสะดวก และความผาสุกให้แก่ประชาชนได้มากนั้น ย่อมมีตัวแบบในการกำหนดที่สำคัญ คือ การวางแผน หรือการจัดทำแผนที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากประชาชนในการเสนอสภาพปัญหาของท้องถิ่นด้วยในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แต่ในทางปฏิบัติจริงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือการดำเนินการตามขั้นตอนในระเบียบยังคงไม่ได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงพบปัญหาการจัดทำโครงการต่างๆ ไม่ใช่ความต้องการของประชาชน อีกทั้งพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ [4]

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปรียบเทียบและข้อเสนอแนะต่างๆ อีกทั้งท้องถิ่นได้จัดทำแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ ประชาชนเข้าใจหลักในการทำแผนพัฒนา พร้อมเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถนำแผนพัฒนาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดครอบคลุมทุกด้านการพัฒนาภายในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หนองโกอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5,471 คน [5]
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำนวนทั้งสิ้น 373 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตร [6] [7] ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตร [7] คำนวณได้ 372.74 คน เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ด้านคณิตศาสตร์และสถิติวิจัย จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 373 คน

3 การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและกำหนดแบบสัดส่วน แล้วจึงดำเนินการสุ่มอย่างง่าย โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับการแบ่งตามหมู่บ้าน คือ ทั้ง 10 หมู่บ้านมีขั้นตอน ออกเป็น 10 กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วนคือประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและเป็นผู้มี

ชื่อในทะเบียนบ้านในบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามทำการจับฉลากของแต่ละหมู่บ้านไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะครบทั้ง 10 หมู่บ้าน จะได้กลุ่มตัวอย่าง 373 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า มี 5 ระดับ ซึ่งกำหนดความมากน้อยของบทบาทการมีส่วนร่วม คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

2. กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์ อันจะทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3. ศึกษาแบบสอบถามของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถาม โดยผ่านการแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน นำมาปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

5. การกาคุณภาพของแบบสอบถามคุณภาพของเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อประสานเก็บรวบรวมข้อมูลกับท่านผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม

2. ผู้วิจัยทำการอธิบายขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยวิจัยเข้าใจ โดยผู้ช่วยวิจัย จำนวน 5 คน มีสถานที่ทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม

3. นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังท่านผู้ใหญ่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม

4. ใช้วิธีดำเนินการไปพบท่านผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม เพื่อประสานการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ [9]
3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ [10]

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากแบบสอบถามนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ลงในรหัส หลังจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการรวบรวมประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย เลขาคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม กรณีเพศ ใช้สถิติ t - test กรณีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F - test (One - Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และถ้าพบความแตกต่างกัน ผู้ศึกษาจะเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยจะทำการทดสอบรายคู่ใช้วิธีการของเชฟเฟ

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็นแล้วแจกแจงความถี่ และนำมาเสนอด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคามโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา รองลงมา

ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำบัญชีงบประมาณรายจ่าย และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

1.1 ด้านการกำหนดปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความต้องการของท้องถิ่น และได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ระดับ ได้แก่ อบต. ได้ให้ท่านตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างจำกัด (รองลงมา มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการในการพัฒนา และเมื่อมีการประชุมเสนอโครงการและแผนงานท่านได้เข้าร่วมประชุม มากน้อยเพียงใด ตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดทำแผนงานโครงการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ ได้แก่ ได้ปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมในท้องถิ่นให้บรรลุเป้าหมาย รองลงมา ได้เข้าร่วมวิเคราะห์สาเหตุแห่งปัญหาของหมู่บ้าน เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา และได้เข้าร่วมในการกำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการพัฒนาของ อบต. ตามลำดับ

1.3 ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ ได้แก่ ได้เข้าร่วมฟังการประชุมสภา อบต. เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น รองลงมา ได้เข้าร่วมตรวจสอบ อบต. ในการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และแหล่งน้ำ เป็นต้น และมีส่วนร่วมในการเชิญชวนประชาชนในพื้นที่ร่วมตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ

1.4 ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำบัญชีงบประมาณรายจ่าย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ ได้แก่ ได้ร่วมในการผลักดันให้ อบต. จัดทำบัญชีงบประมาณรายจ่ายตามแผนพัฒนา (รองลงมามีส่วนร่วมในการผลักดันให้ อบต. นำโครงการเร่งด่วนจากแผนพัฒนา อบต.

ไปจัดทำเป็นบัญชีบัญชีงบประมาณรายจ่าย และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาสาระของบัญชีงบประมาณรายจ่ายของ อบต. ว่าได้จัดทำตรงตามแผนพัฒนา ตามลำดับ

1.5 ด้านการติดตามประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 ลำดับ ได้แก่ มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามโครงการหรือกิจกรรม ที่ อบต. ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนพัฒนา รองลงมา ได้ร่วมในการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการในแผนพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย และส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการพัฒนาของ อบต. ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า เพศ และอายุไม่มีความคิดเห็นแตกต่างสำหรับระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก โดยเรียงลำดับจากความความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามประเมินผล ($f=50$) รองลงมา ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำบัญชีงบประมาณรายจ่าย ($f=40$) ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ($f=35$) ด้านการกำหนดปัญหา ($f=35$) ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ($f=20$) ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียง

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา รองลงมา ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำบัญชีงบประมาณรายจ่าย และด้านการติดตามประเมินผลตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าประชาชนภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก ยังไม่สามารถเข้าถึงในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนามากนัก และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การติดตามประเมินผลมีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตามโครงการหรือกิจกรรมที่ อบต. ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนพัฒนา รองลงมา ได้ร่วมในการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการในแผนพัฒนา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย และมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการพัฒนาของ อบต. ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kharom Khampaithoon [8] ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอำเภอพระยีนิจจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) การบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรากฏว่า ปัจจัย ด้านคณะกรรมการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการให้ความสำคัญและยอมรับนับถือ ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ ด้านการปฏิสัมพันธ์ และด้านการเอื้ออำนวย ส่งเสริม สนับสนุน มีความสัมพันธ์ปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ungkhana Wongnok [9] ได้ทำการศึกษาการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอนาดูน มหาสารคาม พบว่า การบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรเพศชาย และเพศหญิง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่ง กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาขึ้นไป มีการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อ

เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นรายได้จากทั้ง 5 ด้านพบว่า ด้านที่มีผลการบริหารระดับสูง มีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการวางแผน และอยู่ในระดับปานกลางมี 4 ด้าน คือ ด้านจัดองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ และด้านการควบคุม

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย พบว่า เพศ และอายุไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีเพศ และอายุ ที่แตกต่างกัน ไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเนื่องจากเพศ และอายุนั้น ยังไม่สามารถแยกได้ว่าเป็นเรื่องที่จะต้องเรียนรู้แต่อย่างใด แต่เมื่อหากมีความแตกต่างในเรื่องของ การศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย นั้นจึงส่งผลให้แต่ละคนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจาก การศึกษานั้นเป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดสำหรับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และอาชีพเช่นกัน ซึ่งการเรียนรู้และการเข้าถึงสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาองค์การนั้นขึ้นอยู่กับอาชีพเป็นอย่างมาก สำหรับหมู่บ้านที่อยู่อาศัย นั้นเป็นในเรื่องของการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป หากหมู่บ้านใดอยู่ใกล้กับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกนั้นย่อมได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ชัดเจน และสามารถมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การได้มากกว่าหมู่บ้านที่อยู่อาศัย ที่ห่างไกลออกไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaiyapol Boranmoon [10] ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม 1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และประชาชนที่มีการศึกษาระดับปวส./อนุปริญญา มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม ด้านการวางแผนชุมชน มากกว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก

อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก โดยเรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการติดตามประเมินผล รองลงมา ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา อาจเป็นว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในเรื่องของการติดตามและประเมินผล เนื่องจากการจัดงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรไม่ชัดเจน และไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกเท่าที่ควร เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประสานงานในการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม การใช้ทรัพยากรในโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนา และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาโครงการที่ อบต. ทำไว้เพื่อให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaiyapol Boranmoon [10] ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม พบว่า สภาพปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม จากการสัมภาษณ์ด้านการวางแผนชุมชนประชาชนในชุมชนขาดความรู้เข้าใจในการวางแผนชุมชน ด้านการติดตามประเมินผล และด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโครงการที่ทาง เทศบาลได้ดำเนินการ และในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และไม่ทราบว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา คือ อะไร ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนพัฒนาสามปี เนื่องจากไม่สามารถดำเนินงานตามแผนได้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านในการกำหนดปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของท้องถิ่น อีกทั้งมีการจัดโครงการตามความต้องการของประชาชน ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีความสุขในการอาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน

1.2 ด้านการจัดทำแผนงานโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่เร่งเห็นความสำคัญในเรื่องของการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หมู่บ้านมีการพัฒนาที่ดีขึ้น

1.3 ด้านการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีการเพิ่มความละเอียดสำหรับการตรวจสอบเนื้อหาสาระของแผนพัฒนาที่ประกาศใช้แล้วว่ามีเนื้อหาถูกต้องตามที่สภา อบต. ได้ให้ความเห็นชอบ เนื่องจากมีการเสนอข้อมูลเพื่อเขาถึงสภา อบต. ต้องถูกต้องและตรงกับปัญหา และความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ต้องการ

1.4 ด้านการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมตรวจสอบเนื้อหาสาระขอขบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน

1.5 ด้านการติดตามประเมินผล องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประสานงานในการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ซึ่งมีผลต่อหมู่บ้านภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสุขต่อการดำรงอยู่ในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะสำหรับ

การนำไปใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอศรีบึง จังหวัดมหาสารคาม

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอศรีบึง จังหวัดมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- [1] Likhit Theerawekhin. (1987). **Decentralization and Participation in Rural Development**. Bangkok : Faculty of Political Science, Thammasat University.
- [2] Chalard Khamchuang. (1999). **Local Politic Development**. A Case Study of Sub-District Administration Organization. Bangkok: Office for Sub-District Administrative Organization, Ministry of the Interior.
- [3] Sudawan Meebua. (2004). **Participation of People in Community in Development Planning of the Sub-district Administrative Organizations in Nakhon Srithamarat Province**. Thesis for Master's Degree. KhonKaen: KhonKaen University.
- [4] Office of Registration, Mueang District, MahaSarakhm Province. (2010). **Number of the Voters in Mueang District, MahaSarakhm Province. MahaSarakhm : MahaSarakhm District Office**.
- [5] Yamane, Taro. (1973). **Statistic and Introductory Analysis**. 3rd ed. New York : Harper & Row.
- [6] Rungsan Singhalert. (2008). **Research Methodology for Social Sciences**. MahaSarakhm: Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat MahaSarakhm University.
- [7] Boonchom Srisa-ard. (2002). **Introduction to Research**. Bangkok: Sureeviyasarn.
- [8] Kharom Khampaithoon. (2002). **A Study on Administration and Management for Development Planning of Sub-district Administrative Organization for Encouraging Public Participation, Phrayuen District, KhonKaen Province**. Thesis for Master's Degree. KhonKaen: KhonKaen University.
- [9] Ungkhana Wongnok. (2004). **Administration in Development Planning of Sub-district Administrative Organizations for Promoting Public Participation in NadunDistrict, MahaSarakhm Province**.
- [10] Chaiyapol Boranmoon. (2006). **A Study of Current problems and Difficulties in Participation of people in Planning Process for MahaSarakhm Provincial Municipality Development**. Thesis for Master's Degree. MahaSarakhm : Rajabhat MahaSarakhm University

